Národní muzeum v přírodě

MUNI ARTS Ústav evropské etnologie

NÁRODNÍ MUZEUM

CALL FOR PAPERS

MEZI TRADICÍ A INSTITUCÍ

ÚSTŘEDÍ LIDOVÉ UMĚLECKÉ VÝROBY A INSTITUCIONALIZOVANÁ PODPORA TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ PRODUKCE

13.–14. května 2027

Rožnov pod Radhoštěm

Valašské muzeum v přírodě – konferenční sál v objektu Sušák

Základní tematické okruhy

- Aktivity, instituce a nástroje podpory tradiční rukodělné výroby před vznikem ÚLUV a mimo ÚLUV
- ÚLUV – jeho aktivity a přínos pro tradiční rukodělnou výrobu
- Dokumentace ÚLUV a její sdělná hodnota
- Osobnosti spjaté s ÚLUV
- Odkaz ÚLUV a navazující formy podpory tradiční rukodělné výroby

Tradiční rukodělná výroba čelila od 19. století konkurenci průmyslové produkce, řada odvětví zanikla, jiná byla značně marginalizována. Zvrátit tyto negativní dopady se proto pokoušeli jednotlivci, skupiny nadšenců, stejně jako některé profesní organizace. Jejich aktivity směřovaly k podpoře odborného vzdělávání, ke hledání nových forem odbytu či k řešení neutěšených existenčních podmínek domáckých producentů. Úsilí některých aktérů šlo ještě dále a směřovalo ke kreativnějšímu uplatnění ornamentu, technologie nebo tvarosloví v nových materiálových či produktových souvislostech.

Po roce 1945 získaly tyto snahy novou podobu v Ústředí lidové umělecké výroby (ÚLUV). U jeho počátků stála ambice vytvořit státem podporovanou instituci, která by organizačně a technicky zastřešila individuální výrobce, řemeslné dílny i výrobní družstva. Úspěšné začlenění lidové výroby a její produkce do soudobé hmotné kultury se opíralo o promyšlenou triádu integrující činnost etnografů, výtvarníků a výrobců do jednoho vzájemně provázaného funkčního celku. Tato efektivní součinnost se pozitivně promítala do kladného přijetí produkce ÚLUV zákazníky, zároveň přispívala k uchování mnoha rukodělných oborů. Bez podobné pomoci by řada z nich nenávratně zanikla a s nimi také jedinečná suma technologických znalostí a dovedností.

Dějiny ÚLUV se v České republice překvapivě uzavřely rokem 1995. Zatímco veškeré technické a organizační zázemí výzkumu, vývoje, výroby a odbytu bylo v důsledku likvidace podniku nenávratně zničeno, dokumentaci tento osud naštěstí nepostihl. Byla svěřena do péče státem zřizovaných paměťových institucí (Národního muzea a Národního muzea v přírodě) a v současnosti je ve spolupráci s Masarykovou univerzitou odborně zpracovávána za účelem jejího webového zpřístupnění široké veřejnosti prostřednictvím databáze dÚLUV.

Podpora tradiční rukodělné výroby i aktivit ÚLUV se v minulosti opakovaně stávaly předmětem odborného zájmu, přesto je celá řada témat, jimž nebyla doposud věnována patřičná pozornost. Příležitosti k doplnění těchto bílých míst či k nové interpretaci již dříve zpracované problematiky poskytne konference Mezi tradicí a institucí. Ústředí lidové umělecké výroby a institucionalizovaná podpora tradiční rukodělné produkce, která je jedním z výstupů společného projektu Masarykovy univerzity, Národního muzea a Národního muzea v přírodě Dokumentace Ústředí lidové umělecké výroby: zdroj poznání a inspirace (DH23P03OVV031). Součástí konferenčního programu 13. května 2027 bude vernisáž výstavy věnované dokumentaci ÚLUV.

Informace k přihlášce

Přihlášky a anotace příspěvků o délce maximálně 300 slov v českém, slovenském nebo anglickém jazyce posílejte do 31. prosince 2026 výhradně prostřednictvím online formuláře.
Pořadatelé konference si vyhrazují právo na výběr referátů na základě kvality zaslaných abstraktů a jejich vhodnosti pro vytvoření tematicky zaměřených bloků. O přijetí či nepřijetí příspěvku budou autoři informováni do 31. ledna. 2027.

Pokud máte zájem o účast na konferenci bez příspěvku, přihlaste se do 15. dubna 2027 prostřednictvím online formuláře.

Praktické informace

- Jednacím jazykem konference je čeština a slovenština, popřípadě angličtina (překlad do češtiny není zajištěn)
- Délka příspěvku: 20 minut
- Konferenční poplatek nebude vybírán
- Ubytování organizátoři nezajišťují; doporučení k ubytování bude zveřejněno v březnu 2027

QR kód k přihlášce

Kontakt

prof. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D.
drapala@phil.muni.cz

Mgr. Marie Novotná
novotna@phil.muni.cz